

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

62. Qualiter iusp. transferatur donatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

& Rot. *decis.* 350. num. 2. & 6. p. 3. *recent.* quæ pariformiter locum habere in præsentatione passiva respectu filiorum legitimorum descendendum ex illegitimis juxta cit. Navar. *cons.* & *decis.* Rotæ ait Lott. num. 147. non tamen procedere juxta ejusdem Rotæ *decis.* in Pampilon. Capellania. 6. Nov. 1617. in descendente ex damnato coitu, utpote qui semper reputatur persona odibilis, & consequenter nec comprehensa sub verbis naturalibus, ait Lott. n. 148. procedere tamen adhuc, etiam in concursu lineæ legitimæ cum illegitimæ; si talem spurium agnoverat pro consanguineo, nec personam illius abhorruerat, ait Lott. num. 149. nisi constaret, fundatorem voluisse præferri lineam legitimam; tunc enim, dum superest persona de lineâ prædilecti, positi in alia lineâ, non debet admitti. Lott. *ibid.* ex Decian. *cons.* 87. num. 1. qualis conjectura sumitur, si favore agnationis professus fuerit, se fundare, vel aliâ sit persona valde nobilis, vel Ecclesiastica, quæ verisimiliter, etsi non abhorruisse illegitimos, saltem eos noluisse cum legitimis admitti, præsumenda est. Lott. num. 150. cum Rot. *decis.* 26. num. 5. p. 1. *recent.* Quamvis num. seq. dicat, non admitti argumentationem prædilectionis lineæ de præsentatione activa ad passivam.

Quæstio 62. Qualiter juspatr. transferatur donatione?

1. **R**espondeo primò: potest patronus laicus juspatr. quod ei competit jure proprio & privato, liberè & non requisito consensu Episcopi, concedere Ecclesiæ, monasterio, alterive loco religioso; aut etiam Clerico nomine Ecclesiæ vel dignitatis, quam obtinet. *c. illud. h. t. & c. si laicus. h. t. in 6.* eò quòd tunc Ecclesiæ, vel beneficium redit ad naturam suam, liberata à manu laicorum. Castrop. *cit. d. 2. p. 4. num. 17.* Pirh. *h. t. num. 60.* citans Vivian. Potest etiam sic donare juspatr. quod habet in Ecclesiâ eidem Ecclesiæ, prout dicitur *c. unico. h. t. in 6.* Et tunc, si Ecclesiâ habeat plures ministros, & beneficia sibi incorporata, sive collegiata sit, sive non, erit patrona sui ipsius, hoc est, habebit jus præsentandi ad ista beneficia, in quo nulla est repugnantia; jus enim patronatûs licet sit servitus respectu illorum beneficiorum, respectu tamen Ecclesiæ & rectoris ipsius, qui jus præsentandi habet ad illa beneficia, non est servitus, sed potestas quædam seu facultas, ac veluti quoddam privilegium; Si verò Ecclesiâ talia plura beneficia & ministros non habet, sed est unicuique tantum in ea presbyter vel Rector, jus patronatûs in dicto casu extinguetur, & libera collatio spectabit ad Episcopum, & Ecclesiâ nequaquam erit patrona; cum nequeat eadem res habere servitutem erga seipsam. Similiter si patronus laicus Episcopo ratione suæ dignitatis donet, si ad eundem Episcopum spectat jus instituendi in ista Ecclesiâ seu beneficio patronato, extinguitur juspatr. & efficitur beneficium liberæ collationis; aliâ enim deberet Episcopus præsentare sibi, & postea eundem instituere; nisi tamen donans haberet compatronum; nam tunc Episcopus tanquam patronus cum compatrono præsentabit Rectorem, & postea tanquam Ordinarius eum instituet. Pirh. num. 65. Veruntamen nequit patronus talis laicus, etsi regiâ potestate præditus, ipsas Ecclesias patronatas alicui Clerico, monasterio, vel loco religioso concedere seu donare; neque in titulum, ne-

que in proprietatem, sive per modum incorporationis sine autoritate Episcopi. *c. quòd autem. h. t.* dum tamen simpliciter & absolute concedit Ecclesiâ Clerico, vel loco religioso, in dubio præsumendum est, quòd voluerit donare jus, quod in ea habebat, nempe patronatûs; nemo enim censetur velle dare, quod non habet; Si autem intenderet ecclesiâ conferre in titulum vel proprietatem, tota donatio irrita est, ita ut nequidem jus patron. transferatur; non ob defectum Episcopi, sed quia patronus, quod agere & dare poterat, scilicet jus patron. donare non voluit, & quod agere & donare voluit, nempe Ecclesiâ, donare non potuit. Pirh. num. 64. unde etiam si talis patronus, postquam Ecclesiâ non vacantem donavit loco religioso, eâ dein vacante, præsentaverit pro ea Rectorem, hic admittendus & instituendus est, juxta *c. illud. h. t.* quippe prior illa donatio Ecclesiæ ipso jure fuit irrita, & non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum. *Reg. jur. in 6.* constituaturque expressè *c. cum laici. h. t.* ut si laici Episcopis nescientibus, aut non contenti- bus, Ecclesias Clericis concedunt, in quibus jus patron. habent, & postea penitentia ducti alios Clericos ad easdem Ecclesias Episcopis præsentant, hiab Episcopis institui debeant concessione Prioris, utpote quæ nulla est, penitus rescissa. Pirh. n. 65. & 66. Corrad. l. 4. c. 5. n. 9. Porro dum laicus cum consensu & approbatione Episcopi Ecclesiâ non vacantem loco religioso confert in proprietatem, illam eidem incorporando, valet donatio; quia facta est, non tam laici, quam Episcopi autoritate. Pirh. *cit. n. 65. in fine.* quod tamen videtur num. 68. limitare & restringere ad hoc, quando laici istas Ecclesias tenebant de facto, & erant potentes, ut ex eorum manibus eripi non possent; cum aliâs laici Ecclesias conferre vel donare nequeant, etiam interveniente consensu, vel ratihabitione Episcopi; quia nemo dare potest, quod non habet; qualiter nihilominus Religiosi aliive Clerici Ecclesiâ è manu laicorum sine autoritate prælati ecclesiastici possunt præscribere spatio 40. annorum, vide apud eundem Pirh. num. 68.

2. Respondeo secundò: potest patronus (subintelligendum quoque videtur, qui nomine proprio & privato est patronus) compatrono suo, etiam privato & laico, sine consensu Episcopi juspatr. donare, seu remittere. Pirh. num. 60. citans Gl. *in c. ex insinuatione. h. t. v. contulisset.* Barb. *loc. cit. num. 4.* Castrop. *cit. d. 2. p. 4. num. 18.* (etsi is dicat conveniens esse, ut consensus Ordinarii in hac donatione intercedat, non tamen necessarium) Azor. *cit. c. 20. q. 6.* contra Jo. Andr. & Abb. *in cit. c. insinuatione.* hac enim non est propria alienatio, seu jus patronatûs in alium translatio; cum novus patronus Ecclesiæ non constituatur, sed alter compatronus tollatur, ita ut juspatr. quod penes duos erat in solidum, maneat penes unum tantum: tum etiam, quia per talem cessionem nihil damni, vel incommodi inferitur Ecclesiæ; quia juspatr. non transfertur in alium Ecclesiæ ignorum aut suspectum hominem; sed donatur patrono socio: imò sic minus gravatur Ecclesiâ; cui magis utile est, unum habere patronum, quam duos: ita Pirh. sed neque talis, dum juspatr. integrum habet, præsumi potest Ecclesiâ magis vexaturus; aliâs si Ecclesiâ vexasset, cum dimidiatè patronatum haberet

beret, Ecclesia illum in patronatu non conservat. Castrop. loc. cit.

3. Respondeo tertio: patronus, cui juspatr. competit non nomine proprio, sed Ecclesie, illud donare non potest etiam alteri Ecclesie sine superioris autoritate, aliisque solemnitatibus à jure requisitis ad alienationem rerum Ecclesie. Pith. n. 60.

4. Respondeo quarto: patronus, cui etiam competit juspatr. jure proprio, non potest illud per se & singulariter concedere, seu donare laico, vel etiam Clerico, ut personæ privatæ sine consensu Episcopi, ita ut donatio secus facta sit invalida. Azor. loc. cit. q. 5. Pith. num. 61. citans Abb. in c. illud. h. e. num. 5. &c. unde si donatio fiat filio à vivente parente, adhuc requiretur consensus Episcopi. Corrad. l. 4. c. 5. num. 8. citans Vivian. l. 4. c. 1. num. 32. Barb. &c. Ratio hujus requisiti consensus ad mutationem patroni est, ut videatur, an expediat Ecclesie mutare patronum, & ne forte concedatur juspatr. tyranno & valde potenti, qui vexat Ecclesiam, & an forte interveniat fraus, & non fiat liberalis donatio, sed ficta venditio.

5. Porro, quod hic dicitur; juspatr. non posse regulariter transferri de persona in personam sine consensu Ordinarii, locum non habet, si illud transferatur de una Ecclesia in aliam ex causa illius demolitionis vel profanationis; cum sufficiat illum consensum intervenisse in primæva illius erectione cum reservatione dicti jurispatr. Corrad. loc. cit. num. 18. ubi etiam ait, id procedere, etiam si dos prioris beneficii applicaretur pro dote alterius beneficii, vel dignitatis aut Canoniciatus in Ecclesia; quia etiam si illud beneficium extingatur per unionem vel suppressionem, non tamen extinguatur patronatus, sed is transferatur ad beneficium, cui fit applicatio; cum de consensu Episcopi concessum habeat perpetuam causam durationis. pro quo citat Lott. l. 2. q. 14. n. 15. Sed neque locum habet in translationibus juris. realis, dum illud transferatur tanquam accessorium, puta, donatione, legato, venditione, infeudatione castri vel villæ, cui illud annexum est. Argumento c. ex literis. Castrop. cit. p. 2. num. 16. citans Barb. de potestate Episc. p. 3. alleg. 71. n. 10. Suar. to. 1. de relig. l. 4. c. 28. n. 17.

Questio 63. Qualiter presumatur, & qualiter, & à quo præstari queat dictus consensus?

1. Respondeo ad primum: dum non apparet dictus consensus, presumitur ex diuturnitate temporis, nimirum 30. annorum. Corrad. loc. cit. num. 11. citans Lamb. qui tamen aum. 12. ait, hunc consensum presumptivum non admitti in persona potente, eò quod ex persona principis presumatur usurpatio.

2. Respondeo ad secundum: sufficit quod Episcopus concessionem illam jurispatr. ex post facto suo consensu & autoritate approbet, ita ut licet ab initio fuerit invalida talis donatio, ex eo tamen tempore, quo accessit consensus iste, de jure subsistat, ac proinde talis actus donationis per rati habitationem postea supervenientem fit validus, non ex tunc, seu ab initio (quod enim ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere. reg. juris 18. & 29. in ff.) sed ex nunc. Pith. n. 61. ita ut hic consensus postea ex intervallo præstitus retrahatur ad diem translationis, seu donationis jurispatr. Corrad. l. cit. n. 13. ubi etiam ex Mant-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. 11.

ca ait, id procedere etiam in præjudicium alterius donationis medio tempore factæ cum consensu Episcopi, qui sine causa priorem donationem confirmare recusavit; modò tamen primæ donationis confirmatio petita fuerit ab Episcopo, antequam secunda facta fuisset cum ejus consensu; & modò donans, vel donatarius contradictioni Episcopi non consenserit; sed habuerit recursum ad superiorem. Dat quoque hanc rationem hujus sufficientiæ consensus istius ex post præstiti. Castrop. loc. cit. num. 18. quod nimirum requiratur tam ad valorem dictarum translationum, quam ad illarum licitum usum; citat pro hoc Paris. de resign. l. 8. q. 10. num. 7. Azor. p. 2. l. 6. c. 20. quest. 5. in fine. Barb. cit. alleg. 71. n. 18. Menoch. de presump. l. 6. q. 34. num. 14. Videtur autem non sufficere consensus tacitus Episcopi, nimirum scientis & non contradicentis, cum in actu odioso ex taciturnitate consensus non præsumatur. Pith. num. 61. ubi tamen dicit, contrarium quoque esse probabile, eò quod ista donatio non sit actus odiosus.

3. Respondeo ad tertium: consensum Vicarii generalis Episcopi ad hoc esse insufficientem, nisi forte ad hoc speciale mandatum Episcopi habeat. Corrad. loc. cit. num. 15. citans Sbroz. de off. Vicarii. l. 2. q. 31. Ferret. Rebuff. &c. Proceditque idipsum etiam si Episcopus absit, habeatque facultatem Episcopi generalem. Azor. p. 3. l. 3. c. 45. sub initium. Garcias p. 5. c. 9. n. 75. Barb. de potest. Episc. alleg. 54. num. 75. Vivian. l. 4. c. 1. n. 25. quos citat & sequitur Corrad. Item, etiam si Vicarius suas literas patentes habuerit cum clausula generali, nempe; nec non omnia & quæcumque alia gerendi & exercendi, quæ idemmet Episcopus facere posset, si personaliter interesset. Corrad. ibid. ex Donat. Anton. de Marin. quotid. resol. 230. num. 8. Ac ita quidem, ut in contrarium non valeat consuetudo nisi quadragenaria, vel immemorialis, cum sit contra jus; quin nec præsumatur mandatum in Vicario ex lapsu longi temporis, nisi sit enunciatum. Corrad. ex eodem. Vide dicta supra de requisito consensu Ordinarii ad reservationem seu erectionem primam juris patronatus.

Questio 64. Num patronus donare vel legare possit juspatr. cui ei placuerit?

1. Respondeo primo: si ipse est primus institutor patronatus, & habet descendentes legitimos, poterit juspatr. uni filiorum donare vel prælegare, absque eo, quod alii conqueri possint de inofficiosa donatione, maxime, si Ecclesiam fundasset aut donasset ex bonis, de quibus absque filiorum præjudicio disponere poterat. Castrop. cit. d. 2. p. 4. n. 8. citans Lamb. l. 1. p. 3. q. 2. d. 7. Covar. l. 2. var. resol. c. 18. n. 9. Nequiret tamen alteri à filiis relinquere patronatum; si eum acquisivisset ex bonis, de quibus extra filios disponere non poterat; esset enim talis dispositio inofficiosa filiis & retractanda; cumque talia bona, quibus patronatus acquisitus pertinerent ad filiorum legitimam, & juspatr. ad illam pertinere debet; secus esset, si acquisivisset patronatum ex bonis, de quibus liberè disponere poterat. Castrop. ibid.

2. Respondeo secundo: si primus patronus ex privilegio affectus esset juspatr. videndum, quæ formæ concessum; si enim concessum ei ejusque liberis, non poterit extra illos illud transferre; quia tunc filii non à patre, sed à Papa immediatè patronatum

C 3

natum